

УПУТСТВО ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА О ОЦЕНИ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
Кликните да бисте почели унос текста.
1. Датум и орган који је именовао комисију 24. 1. 2018, Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду
2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:
1. др Миодраг Лома, редовни професор за ужу научну област Општа књижевност од 7. децембра 2016. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду;
2. др Слободан Грубачић, професор емеритус, дописни члан Српске академије наука и уметности на Одељењу језика и књижевности од 5. новембра 2009, а од 13. априла 2011. године професор емеритус Универзитета у Београду на Филолошком факултету, од 5. априла 1985. редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду за ужу научну област Германистика, предмет: Немачка књижевност;
3. др Новица Петровић, ванредни професор за ужу научну област Англистика од 23. маја 2017. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду, у пензији од 1. 10. 2017. године.
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
Кликните да бисте почели унос текста.
1. Име, име једног родитеља, презиме: Ведран, Милан, Цвијановић
2. Датум рођења, општина, република: 19. октобар 1988, Сисак, Хрватска
3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: Кликните да бисте почели унос текста.
4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Кликните да бисте почели унос текста.
III НАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:
„Критичка анализа рецепције стваралаштва Јохана Георга Хамана у новијој англосаксонској критици“
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ: Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикана и сл.
Докторска дисертација Ведрана Цвијановића на тему „Критичка анализа рецепције стваралаштва Јохана Георга Хамана у новијој англосаксонској критици“ заузима укупно 223 странице текста. Рад се састоји из увода (1–6) и пет поглавља, од којих је свако посвећено једном од најзначајнијих аутора у новијој рецепцији Хаманових дела у англосаксонској критици. Прва глава је посвећена теолошком тумачењу Хаманових радова, које је у најновије време (¹ 2008, ² 2012) предузео амерички богослов Џон Беџ (John R. Betz) (7–69). Друго поглавље се бави политиколошком анализом дела овог немачког писца, коју је учинио (2011) канадски политиколог Роберт Спарлинг (Robert Alan Sparling) (70–108), а треће – тиме како је британски филозоф Исаија Берлин (Isaiah Berlin) схватио (1993) основне мисаоне тенденције Хамана у оквиру историје идеја (109–129). Четврта глава показује како је амерички германиста Џејмс О’Флахерти (James O’Flaherty) анализирао (1952) разматрања о језику код овог осамнаестовековног мислиоца из Немачке (130–158), а пета – херменеутичко уједињење његових различитих мисаоних и осећајних ставова (1995) код америчко-британске проучаватељке религија Гвен Грифит-Диксон (Gwen Griffith-Dickson) (159–203). Дисертација се завршава закључком (204–215) и списком литературе (216–223).
V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Уводом (1–6) у свој докторски рад Ведран Цвијановић одређује поступке, те њима и циљ свога истраживања рецепције дела немачког просветитељског мислиоца Јохана Георга Хамана (Johann Georg Hamann, 1730–1788) на пољу новије англосаксонске критике. То су методи не само биографске, него и филозофске критике, како идејноисторијске анализе, тако и духовноисторијске синтезе, превасходно поткрепљени комплетном филолошком акрибијом, да би удруженим достигнућима у крајњем исходу скупа критички приступили Хамановим духовним портретима, идеалним уобличењима његовог живота, онако како су она идејно и емотивно наново откривена у пет најзначајнијих савремених монографија изворно писаних на енглеском језику, које су током последњих шездесетак година постепено будиле интересовање за немачког писца у глобалној академској култури под првенствено англосаксонским утицајем. Достигнућа ових дела неопходно је било, по кандидатовом мишљењу, филолошки проверавати на основу читања и разумевања Хаманових немачких изворника, за шта је од помоћи била и ваљана егзегетска литература о овима првенствено на немачком језику. Тим путем се увек изнова дала утврдити основна хришћанска, пре свега библијска религиозна тенденција Хаманових радова након његовог лондонског преображаја, што је могла сасвим потврдити искључиво теолошка провера, утемељена на библијској егзегези, као и на допунском истраживању историје религиозности. Уз то се тежило прецизирању Хамановог идентитета и објективног значаја не само у оквирима историје религијских идеја, него и оних филозофских, али такође и у контексту укупне литерарне традиције до појаве овог особеног аутора, што је било могуће само све јаснијим расветљавањем смисаоне дубине његових текстова. **Прва глава** овога рада носи назив „Следбеник речи Господње: теолошко тумачење Хамана из пера Џона Беца (Критичка анализа монографије *After Enlightenment: The Post-Secular Vision of J. G. Hamann*, 2008, 2012)“. Ту нам кандидат разоткрива како је главни циљ Бецовог дела био да скрене пажњу на Хаманов теолошки значај. Бец полази од иманентне филолошке анализе богословски најрепрезентативнијих текстова овог немачког аутора, те их затим подвргава теолошкој херменеутици. Он схвата Хамана као хришћанског мислиоца и апологету, чији списи показују пророчку димензију, и то пре свега кроз предвиђање пропасти просветитељства. Но у њима се појављују и ставови, по Бецовој оцени, јединствени у историји хришћанства, као што је онај о парадоксалном јединству величанствености и снисхођења у све три Божје хипостаси. Бец се ослања и на духовно важне моменте из Хамановог живота, као и на у истом смислу релевантна места из писама дотичног немачког писца, како би све те елементе једне списатељске душевне биографије повезивао са становиштима како његових објављених, тако и необјављених списа. Укупни резултат Бецових истраживања потврђује Хамана управо као дубоког религиозног мислиоца, који је пророчки наслутио фаталне исходе фанатичног рационализма у трагичним догађајима за време и након Француске револуције. Међутим, Бец је сасвим јасно увидео и истакао специфично хамановско уважавање разума, чиме је настојао да, насупротив Исаији Берлину, оповргне често пренаглашавану Хаманову ирационалност. Овај амерички теолог се слагао са својим немачким колегом Освалдом Бајером у оцени да Хамана пре можемо описати као „радикалног просветитеља“, него као ирационалисту. Бец закључује да се Хаман искључиво залагао против „пуританске форме секуларне рационалности“, сажето изражене кантовском синтагмом „чисти ум“, противио се рационалистичком ексклузивизму, који је покушавао да заснује прогрес мимо вере. На Сократовом примеру показао је немачки мислилац да је и најоштроумнијем човеку неопходна вера, како би дошао до истине. Крајњи исход свих ових Бецових анализа и тумачења је у истицању Хамановог јеванђеоског начина спознавања, у којем се као апсолутно мерило истинитости појављује богочовечност оваплоћеног Сина Божјег, која представља надумно мистично јединство људске и божанске природе, те симболички функционалан спој свих разуму несхватљивих филозофских антитеза. **Друго поглавље** Цвијановићевог докторског рада насловљено је „Божији човек у безбожничкој средини: политиколошка анализа Хамановог дела Роберта Спарлинга (Критичка анализа монографије *Johann Georg Hamann and the Enlightenment Project*, 2011)“. Овај канадски политиколог заснива свој метод истраживања као упоредну теоријску анализу Хаманових апстрактних политичких и филозофских идеја, док се узгредно служи иманентном филолошком егзегезом његових списа. Коначни исход таквих Спарлингових испитивања је у синтези поменутих идејних комплекса, али такође и у њеном ситуирању у ауторов живот. Спарлинга нарочито занима компатибилност Хаманових филозофских, теолошких и политичких уверења са темељним ставовима просветитељског друштва у којем је живео. У том смислу он истиче како се са становишта традиционалних вредности хришћанског живота немачки мислилац снажно супротстављао секуларном либерализму рационалне просвећености. Утолико му се Хаман појављује као „радикални индивидуалист“, чија специфична религијска уверења представљају непремостиву препреку за

религијску толеранцију као највиши просветитељски идеал. Ипак хамановски замишљена комуникација овоостраних материјалних са оностраним божанским димензијама омогућава појединачном вернику у сасвим секуларизованој средини да из самог тварног света који га окружује – симболички ишчитава трансцендентно божанство, те да тако поново нађе спасоносну могућност у митопојетичкој сакрализацији свог живота, чиме се може превазилазити криза настала услед готово потпуне десакрализације и деспиритуализације, те испразности живота како појединаца, тако и друштва у целини. **Трећа глава** дисертације Ведрана Цвијановића истиче своју главну тему у свом наслову: „Тумачење Хамана у оквиру историје идеја: Исаија Берлин о пореклу модерног ирационализма (Критичка анализа монографије *The Magus of the North: J. G. Hamann and the Origins of Modern Irrationalism*, 1993)“. Из студије Рудолфа Унгера *Хаман и просветитељство* (¹1911, 1925) преузео је Исаија Берлин идеју о Хамановом ирационализму, коју је радикализовао до потпуне преваге овог мисаоног усмерења у Хамановом духовном бићу, чиме је овај, наводно, засновао „модерни ирационализам“ почев од штурмундранговске осећајности, која се потом прелила у необуздану фантазију романтизма. Но Берлин у потпуности занемарује хришћанску типологију која у Хамановом особеном ирационализму има темељну функцију тумача света и његове историје. Под дубоким утиском Унгерове констатације да је Хаманов ирационализам детерминисан његовом особеном психичком конституцијом, која се испољавала посредством себи адекватног језичког израза – Берлин пренаглашава Хаманов књижевни стил, а при том превиђа његову јеванђеоску сапијенцијалну тенденцију. Британски филозоф приписује Хаману у историји идеја улогу кључног покретача ирационалне дезинтеграције разумом осмишљеног и просветљеног света осамнаестог столећа, што ће одредити наредну епоху духовне историје Европе. Тако исконструисан Хаманов књижевноисторијски значај, по кандидатовом мишљењу, потискује у други план домете хришћанских промишљања немачког аутора. **Четврта глава** овог докторског рада носи наслов „Тумачење Хаманових разматрања о језику: Филозофска анализа Џејмса О’Флахертија (Критичка анализа монографије *Unity and Language: A Study in the Philosophy of Johann Georg Hamann*, 1952)“. Полазећи од Хаманове темељне поставке о истоветности језика и мишљења означио је О’Флахерти овог немачког мислиоца као „филозофа језика“. Главни циљ америчког германисте био је да – ослањајући се на поступке аналитичке филозофије – утврди духовно јединство Хаманових судова о језику, док су њихове теолошке импликације за њега биле од секундарне важности. Притом је избегавао филозофско апстраховање сходно хамановском полазишту да речи превасходно треба посредством уобразиље као човекове представне моћи повезивати са њиховим објективним чулним корелатима. О’Флахерти је утврдио да се језик по Хаману првенствено заснива на имагинативним и емоционалним снагама људске душе, док разумска апстракција осиромашује језичке изражајне моћи до њихове потпуне чулне деконкретизације, до беспредметности једне измишљене натчулне, пуне појмовне трансценденције. Хамановско јединство спознања и стварности је посредовано снагом језика, његовом представном способношћу симболичке чулне конкретизације, која обједињује опажајна и осећајна са мисаоним својствима људске душе. О’Флахерти сматра Хаманову веру обједињујућом духовном силом која поништава дуализам трансцендентног Бога и материјалне стварности, при чему се симболи свакодневног, чулно конкретног, „обичног језика“ откривају као архетипови апстрактног језика метафизике. Утолико свако рационално апстраховање мора остати свесно повезано са својим происхођењем из једноставног и интуитивног језика чулно-опажајних и емотивних представа. **Пето поглавље** Цвијановићевог истраживања рецепције Хамановог дела у савременој англосаксонској критици има наслов „Херменеутичка визија Гвен Грифит-Диксон: Обједињеност Хамановог мишљења и критике (Критичка анализа монографије *Johann Georg Hamann's Relational Metacriticism*, 1995)“. Ова америчко-британска истраживачица религија је у разноликости Хаманових сибилских летака приметила релациону идеју која координира, те обједињује чак и његове наизглед непомирљиве филозофске ставове, па је сходно њој поставила и свој синтетички приступ укупном Хамановом делу. Тако је успела да докучи како се заједнички мисао неких од најзначајнијих огледа овог мислиоца конституише кроз корелацију антрополошких и теолошких судова изнетих у њима, односно кроз функционалну реализацију мистичне размене, тј. узајамног општења људских и божанских својстава (*communicatio idiomatum*), кроз мистериозни божански спој који уједињује оно што је за људски разум супротно, алогично и парадоксално. Управо саобраћање својстава омогућава истинске односе привидних разумских супротности: трансцендентног и иманентног, разума и осећања, мишљења и говорења. Први део монографије Гвен Грифит-Диксон представља филолошко-егзегетски апарат, док други део тог рада чине богато анотирани преводи пет Хаманових списа, који су – по ауторкином мишљењу – репрезентативни за идеју повезаности посебних Хаманових разматрања и његовог главног тока мишљења. Она у њима открива идеју

корелације између Хаманових схватања људског бића, с једне стране, и човекове присне заједнице како са Богом, тако и са другим људима, са друге стране, до чега је Хаман могао доћи једино посредством свог хришћанског обраћења у Лондону, од када почиње развој његовог својственог мишљења управо на таквој идејној усмерености. У **Закључној речи** своје докторске тезе Ведран Цвијановић резимира претходна засебна истраживања пет репрезентативних савремених монографија на енглеском језику које разматрају Хаманово књижевно дело, те узајамно пореди њихова достигнућа, како би добио коначан исход укупног духовног портретисања овог немачког писца у испитиваним делима. О'Флахерти је током друге половине двадесетог века истрајно осветљавао Хаманову теорију идентитета језика и мишљења, која се темељи на хришћанској вери овога у идентитет Божјег стваралачког језика и њиме створеног космоса. Насупрот томе, Исаија Берлин је инсистирао на Хамановом радикалном ирационализму, који није хришћанске, већ индивидуално психичке провенијенције, те који нарушава језичко јединство са разумом. Џон Бец се супротставио том мишљењу преузимајући, те даље разрађујући Бајерову оцену Хамана као радикалног просветитеља, односно као онога који умишљени, пуки апстрактни просветитељски рационализам проверава здравим разумом утемељеним на јеванђеоским животним истинама. Узајамну теоријску повезаност Хаманових кључних антрополошких и теолошких судова релационом идејом богочовечанског општења показала је Гвен Грифит-Диксон. Спарлинг је напокон осветлио Хаманове радове у контексту политичких мишљења, али такође и јавног мњења, те њихове праксе у друштву доба просвећености, истичући Хаманов радикални хришћански индивидуализам. Списак **Литературе** доноси најпре ону примарну, у којој су на првом месту библиографски подаци о англосаксонским монографијама о Хамановом делу, а које су предмет ове докторске дисертације; затим следе наводи о Хамановим изворницима коришћеним у овом раду. Листу секундарне литературе попуњавају филолошка, филозофска и теолошка дела како у непосредној, тако и у посредној вези са проблематиком Хаманових радова.

VI Списак научних и стручних радова који су објављени или прихваћени за објављивање на основу резултата истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији

1. „Бецово тумачење Хамановог раног дела“ – чланак прихваћен за штампу у трећој свесци *Зборника Матице српске за књижевност и језик* за 2017. годину (у прилогу је потврда). 2. „Критика науке као критика прекомерног рационализма у Хамановим *Сократским мемоарима*“, излагање на 5. међународној научној конференцији под називом *Култура и/или наука*, одржаној у Београду од 1–3. јуна 2017. године у организацији Филолошког факултета Универзитета у Београду. 3. „Пут ка небеском: херменеутика Јохана Георга Хамана као разоткривање смисла и истине књижевног дела“, стр. 273–283, *Наслеђе*, бр. 28, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2014. 4. „Основе Хаманове херменеутике: читаочев кључ текста“, стр. 51–54, *Mons Aureus*, бр. 42, Народна библиотека Смедерево, Смедерево, 2013. 5. „*Philologia crucis*: Хаманово поимање целокупног човека и одбрана хришћанске вере у *Филолошким идејама и сумњама*“, стр. 159–176, *Филологија културе, 4. међународна научна конференција*, Београд, 9–11. јуна 2016, књига 2, ур.: др Александра Вранеш и др Љиљана Марковић, Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Београд, 2016. 6. „Хаман и религија (I)“, стр. 129–135, *Свеске*, бр. 117, Мали Немо, Панчево, 2015. 7. „Хаман и религија (II)“, стр. 181–186, *Свеске*, бр. 118, Мали Немо, Панчево, 2015.

Навести називе радова, где и када су објављени. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

Кликните да бисте почели унос текста.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Ведран Цвијановић је сасвим јасно и довољно исцрпно приказао пет одабраних англосаксонских научних монографија о Хамановом делу аутора Џејмса О'Флахертија, Исаије Берлина, Гвен Грифит-Диксон, Роберта Алана Спарлинга и Џона Беца, које су објављиване од друге половине двадесетог, па све до у прве две деценије овога столећа. Кандидат је такође указао и на то како су оне својим тумачењима текстова овог немачког мислиоца, као и обиљем превода његових огледа у целини или барем њихових делова – подстакле веома значајну обнову англосаксонског интересовања за Хамана, а што је још важније – како су глобално академском аудиторiju представиле овог занемареног немачког писца, који је био један од темељних ослонаца у развоју немачке и европске духовне историје осамнаестог века. Управо упознавање са наведеним монографским критикама Хамановог дела је неопходни филолошки увод у непосредни приступ изворницима овога писца, који су иначе писани веома убедљивим говорничким, али на моменте и за читалачку пажњу захтевним проповедничким или због удаљености визије чак не сасвим прозирним пророчким стилем. Утолико

Цвијановићева дисертација ствара неопходну филолошку основу за рецепцију Хаманових списа у академским срединама српског говорног подручја. Притом је сасвим успела кандидатова критичка анализа филолошких и филозофских ставова поменутих критичара и тумача Хаманових огледа. То је најочигледније на примерима објективне филолошке и историјске реконструкције, које Цвијановић предузима на основу Хаманових немачких изворника, како би тако добијене закључке супротставио извесним покушајима деконструкције ставова овог немачког писца. Напокон, кандидат истиче код сваког од разматраних монографских приказа његов допринос Хамановом духовном портрету. Анализом Хаманових мисаоних и осећајних токова у његовим списима, и то у контексту његових животних околности – свака од ових научних монографија тежи да оствари јединствен и особен приказ његове личности као извесну хијерархију душевних црта и с њима повезаних духовних вредности, те да њен значај у духовној историји или барем оној идеја јасније утврди или да га сасвим реинтерпретира. Ка таквом циљу је полазиште сваког од писаца анализираних монографских огледа у дубоком уверењу да Хаманови радови, упркос њиховој фрагментарној форми – заступају један изнутра, по себи и само за себе доследни, а стилски колико прозирно покривени, толико и прикривени интелектуално-емотивни поредак, који захтева аналитички напор ради његовог потпуног разумевања. Разноликост научних профила Хаманових англосаксонских тумача (германистички, филозофски, антрополошки (са становишта историје религија), теолошки, те политиколошки) досегла је већ сасвим извесно богатство увида у могућа значења текстова немачког писца, као и, знатно јасније од пређашњег, сагледавање величине његовог духовно- или идејноисторијског значаја. Чињеница да се Хаман може тумачи са тако различитих, понекад супротних становишта – указала је на његову просветитељску полихисторску ученост, откривајући запањујућу лепезу тема о којима је овај мислилац био компетентан да дискутује. Најзначајније од њих су оне антрополошке, теолошке и социолошке природе: попут питања о односу човека и Бога, проблема библијске херменеутике, погледа на свет, порекла језика, везе између језика и ума, цркве и државе итд. Не би ли проверио, али такође и додатно поткрепио дубље и повезаније проницање аутора испитиваних монографија у вишеслојни смисао Хаманових разматрања – кандидат је њихова тумачења поредио са коментарима наведеним у секундарној литератури, те допуњавао њима. Уз то су и Хаманови изворници послужили као корективи извесних покушаја субјективне деконструкције Хамановог мисаоног света, који су очити у радикалним застрањивањима при паушалном идејноисторијском профилисању немачког писца, најчешће изазваном недоумицама у тумачењу тешких места из његових текстова. Сталним повратком ка Хамановим изворницима неретко су кориговани њихови непрецизни преводи у дотичним монографијама. Кандидатов приступ ка пет поменутих монографија заснивао се на комплементарној примени филолошког и филозофског аналитичко-критичког метода. Такође је Цвијановић користио и метод духовноисторијске синтезе, онолико колико је то дозвољавао интегритет Хамановог монографског интелектуално-емотивног портрета наспрам контекста његове епохе, као и онда када су за то давали повода подаци из његових изворника. Притом је кандидатов циљ био да преко критике испитиваних монографских приказа укаже на обухватност полихисторског мишљења немачког писца и на његову обједињеност јеванђеоском проповеђу и пророштвом, који су разобличавали готово сасвим материјализовано, рационализовано и секуларизовано, те утолико духовно испражњено, а од тада, па убудуће превладавајуће виђење света, засновано на експерименталном методу и математичким доказивањима. Но Хаманово оштро супротстављање радикалном рационализму, по Цвијановићевом увиду, никако није представљало пуки ирационализам, него само указивање на вишу, праву духовну вредност конкретног, сликовитог мишљења хришћанске иконофилије, њене типологије и симболизма, које параболски превазилази разумска одређења, а да притом ниуколико не потиरे њихово важење у области свакодневне животне праксе. Кандидат је тежио да назначи основне токове Хаманових мисли управо у њиховој истинској многострукости и обухватности, при чему му се свако једнострано одређење духовног идентитета немачког мислиоца показивало као неоправдана редукација. Остварењу таквог циља, по његовом мишљењу, у највећој мери примакле су се монографије о Хаману које су написали Џон Беџ и Гвен Грифит-Диксон, ослањајући се на рад Освалда Бајера.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА
НАПОМЕНА: Навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Ведран Цвијановић је у пет поглавља главног дела свог докторског рада веома исцрпно и јасно, а у процени меродавно, филолошки акрибично приказао достигнућа и недостатке пет, по њему, најзначајних монографија о Хаману на енглеском језику у последњих шездесетак година. Како би дошао до мерила за тако поуздану процену, увек изнова се херменеутички аналитично враћао Хамановим изворницима. Указивањем на Хаманову уједно полихисторску и јеванђеоску оријентацију истакнути су нови увиди у позиционирање овога у оквиру духовне историје доба рационалне просвећености. У томе је свој крајњи исход успешно досегла Цвијановићева *Критичка анализа рецепције стваралаштва Јохана Георга Хамана у новијој англосаксонској критици*, чиме су били одређени предмет и метод ове дисертације. Наведени спискови примарне и секундарне литературе коришћене у раду сведоче о њеној задовољавајућој исцрпности, као и о њеном компетентном и критичком одабиру.

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

С обзиром на изнете чињенице о овој дисертацији са темом *Критичка анализа реценције стваралаштва Јохана Георга Хамана у новијој англосаксонској критици* и на у њој исказане књижевнаучне компетенције кандидата, које су веома убедљиво искоришћене у филолошки прецизној дескрипцији пет испитиваних монографских радова о дотичном немачком мислиоцу, те такође имајући у виду кандидатову критичку аргументацију, засновану на Хамановим изворницима – оцењујемо предложени рад колеге **Ведрана Цвијановића** као академски веома успешно изведен завршни рад на нивоу докторских студија и предлажемо Научно-наставном већу Филолошког факултета да кандидата позове на усмену одбрану пред овде потписаном Комисијом.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. др Миодраг Лома, редовни професор на Филолошком факултету Универзитета у Београду
2. др Слободан Грубачић, професор емеритус Универзитета у Београду на Филолошком факултету, дописни члан Српске академије наука и уметности
3. др Новица Петровић, ванредни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду, у пензији